

Historia powstania fontanny POTOP w Coburgu

W artykule tym jest mowa o historii powstania fontanny POTOP (Sintflutbrunnen) w Coburgu (Bawaria, Niemcy). Jej twórca, Ferdinand Lepcke, urodził się w tym mieście 23 marca 1866 roku w domu przy ulicy Leopoldstr. 27, a zmarł 12 marca 1909 w swojej berlińskiej pracowni na zapalenie płuc w wieku zaledwie 43 lat. Już w młodości uczęszczał Lepcke do Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie gdzie był uczniem rzeźbiarza Fritza Schaper, twórcy wielu pomników w Niemczech. W niedługim czasie Ferdinand Lepcke stał się znanym rzeźbiarzem swoich czasów i stworzył wiele figur z brązu, pomników nagrobnych, popiersi marmurowych i pomników znacznych ludzi. Już w wieku 25 lat otrzymał nagrodę państwową a w 1903 roku mianowany został profesorem.

Rok wcześniej, na zamówienie władz Pruskich, powstała bydgoska fontanna POTOP. Fontanna ta była oryginałem na podstawie którego powstała kopia w Coburgu. W tym samym 1902 roku Ferdinand Lepcke złożył propozycję darmowego przekazania gipsowego modelu fontanny, nad którym pracował przez dwa lata, swojemu rodzinnemu miastu Coburg. Z miastem tym szczególnie związany był nie tylko z racji urodzenia ale i przynależności do Cechu Artystów św. Łukasza w Coburgu. Po długich debatach i przetargach, 2 grudnia 1904 roku władze miasta odmówiły przyjęcia modelu. Uzasadnieniem odmowy był brak odpowiedniego miejsca dla ekspozycji.

Miejscowa prasa była takim obrotem sprawy oburzona. Sam artysta jednak nie zniechęcił się. Już 20 grudnia 1904 roku odpowiadając burmistrzowi miasta, Gustawowi Hirschfeld złożył nową propozycję. Proponował zbudowanie prostego muzeum do którego bezpłatnie przekaże znaczne ilości swoich dzieł. Lokalizacja muzeum pozostawała jednak w gestii miasta.

Nowym impulsem do znalezienia miejsca dla modelu fontanny stały się plany budowy nowej szkoły zawodowej. Zastanawiano się czy nie postawić modelu fontanny gdzieś przed jej gmachem. Jako że budowa zaplanowana była gdzieś w dość odległej przyszłości postanowiono jednak szukać innego rozwiązania. Następnym pomysłem lokalizacji był zamek w Coburgu (Veste), gdzie jednak pojawiły się trudności nie do pokonania. W międzyczasie zrodził się pomysł postawienia nie gipsowego modelu a odlewu z brązu.

W liście z 20 marca 1905 roku, Ferdinand Lepcke informuje burmistrza miasta że odlew z brązu będzie kosztował 30 000 marek. W tym samym liście proponował przeprowadzenie zbiórki wśród obywateli miasta i ofiarował się przechować model jeszcze rok, do czasu uzbierania całej sumy. W połowie 1905 roku włączył się do całej sprawy Max Frommann, mistrz budowlany i mieszkaniec Coburga. Najprawdopodobniej po prywatnej rozmowie z Księżęcym Ministerstwem, zaproponował lokalizację fontanny na skwerze Zollbauerswiese na ulicy Ketschendorfer Straße. Gwarantował 20 000 marek z planowanej przez siebie zbiórki. Resztę wymaganej sumy w wysokości 10 000 marek miało dołożyć miasto. 17 lipca 1905 roku władze miasta przyznały tą sumę pod warunkiem że skwer Zollbauerswiese, będący własnością księcia, przekazany zostanie bezpłatnie do dyspozycji miasta. 29 lipca 1905 roku ministerstwo zgodziło się na bezpłatne przekazanie skweru z zastrzeżeniem iż teren ten nie może zostać zabudowany. Ostatnie przeszkody zostały więc pokonane i doszło do podpisania umowy między władzami miasta i Ferdinandem Lepckem.

Artysta dokonał niewielkich zmian w modelu aby zabezpieczyć sobie prawa autorskie. Najprawdopodobniej władze Pruskie razem z fontanną POTOP w Bydgoszczy kupiły i prawa autorskie, co w przypadku gipsowego modelu nie nastroczało problemów prawnych ale w przypadku odlewu z brązu już tak. Wyjściem z sytuacji było postawienie jedynie figury centralnej z pewnymi zmianami zamiast wiernej kopii.

Wykonania odlewu z brązu podjęła się firma Gladenbeck z Berlina (ta sama która odlała bydgoski POTOP). Prace odlewnicze trwały kilka miesięcy. W międzyczasie Frommann uzbierał 20 000 marek. Ofiarodawcami byli zamożni mieszkańcy Coburga a między nimi mieszkańcy pobliskiej ulicy Alexandrinstraße Miejskowa gmina żydowska, która dawniej swoje nabożeństwa odprawiała w kaplicy św. Mikołaja, ofiarowała też znaczną sumę.

Fontanna POTOP której odsłonięcia oczekiwano pod koniec 1906 roku, miała przypominać objęcie rządów przez księcia Carla Eduarda 23 lipca 1905 roku. Na pamiątkę tego wydarzenia władze miasta chciały umieścić na fontannie pamiątkową plaketę. Z tym jednak nie zgadzało się ministerstwo które zaproponowało zmianę nazwa fontanny na Fontannę Carla-Eduarda i skweru na którym stała na Skwer-Carla-Eduarda. Nowa nazwa fontanny jednak się nie przyjęła

Odsłonięcia fontanny dokonano 15 listopada 1906 roku o godzinie 11.45. Księżę wraz z małżonką przyjechali automobilem co w owych czasach zrobiło wielkie wrażenie. Na rozpoczęcie uroczystości, na którą zaproszeni byli wszyscy znaczni obywatele miasta, orkiestra miejska zagrała "Schutzgeist alles Schönen" (pieśń z opery "Czarodziejski flet") Mozarta a przemowę wygłosił burmistrz Hirschfeld. Przy dźwiękach hymnu "Die Himmel rühmen" Beethovena uroczystość dobiegła końca.

Ferdinand Lepcke otrzymał od księcia Krzyż Rycerski 1 klasy, dyrektor odlewni Gladenbeck ten sam krzyż ale 2 klasy a mistrz budowlany Max Frommann został księżęcym doradcą budowlanym.